

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

DMF og norsk mineralforvaltning på land

Maria Lauritzen, 13. november 2024

Samfunnsoppdraget

DMF skal bidra til økt verdiskaping gjennom å legge til rette for en langsiktig ressurstilgang basert på en forsvarlig og bærekraftig utvinning og bearbeiding av mineraler i Norge.

DMF skal bidra til at Svalbards geologiske ressurser forvaltes og utnyttes best mulig til nytte for samfunnet.

DMF er fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet

Iverksettende rolle

FORVALTNING AV REGELVERK

- Mineralloven
- Bergverksordningen for Svalbard
- Sektorovergripende regelverk
- Sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet etter plan- og bygningsloven (berørt myndighet)

DELEGERTE OPPGAVER

- Sikring av gamle gruveåpninger
- Miljøtiltak (inkl. Løkken, Folldal og Sulitjelma)
- Andre delegerte oppgaver

Faglig rolle

FAGLIG ROLLE FOR NÆRINGS- OG FISKERIDEPARTEMENTET

- Særskilte oppdrag
- Bidrag til lov-/forskriftsarbeid
- Utredninger

KOMPETANSEORGAN UTAD OVERFOR SEKTOREN ANDRE OFFENTLIGE ETATER OG ALLMENHETEN

- Sektormyndighet (berørt myndighet) for mineraler i areal- og samfunnsplanlegging etter plan- og bygningsloven og Svalbardmiljøloven
- Kunnskapsutvikling, statistikk og analyse
- Veiledning og formidling overfor næringen
- Digitalisering og karttjenester

Seksjonene er sentrale i DMFs rolle som fagorgan og sektormyndighet

Administrasjon og fellestjenester

Seksjonen har ansvar for intern administrasjon og støttetjenester slik at våre ledere og medarbeidere får en effektiv og smidig arbeidsplass med god flyt.

Ressursforvaltning

Primært jobber seksjonen med ressursplanlegging i arealavklaringsprosesser. Seksjonen jobber også med ressursforvaltning på systemnivå.

Mineralutvinning

Seksjonens primære oppgaver er arbeid med rettigheter til statens mineraler og tillatelser til mineralvirksomhet for statens mineraler, industrimineraler og naturstein. Samt veiledning.

Byggeråstoff

Primært jobber seksjonen med tillatelser til mineralvirksomhet for byggeråstoff. Samt veiledning som fagorgan og avgjørelser om minerallovens virkeområde.

Driftsoppfølging

Seksjonen arbeider med tilsyn, sørger blant annet for gjennomføring av kontroller, samt foretar reaksjoner ved avvik.

Arbeidsoppgaver inkluderer oppgaver som forebyggende aktivitet og veiledning.

Sikring og Miljø

Seksjonen arbeider med forsvarlig sikring av tidligere mineralvirksomhet og har delegerte oppgaver fra NFD knyttet til hjemfalte bergverk, herunder reduksjon av miljøkonsekvenser og øvrig eiendomsforvaltning

Bærekraftig mineralforvaltning

Mineralnæringen i Norge

Vi deler mineralnæringen inn i følgende mineralkategorier:

- byggeråstoff
- industrimineral
- metallisk malm
- naturstein
- energimineraler

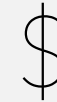
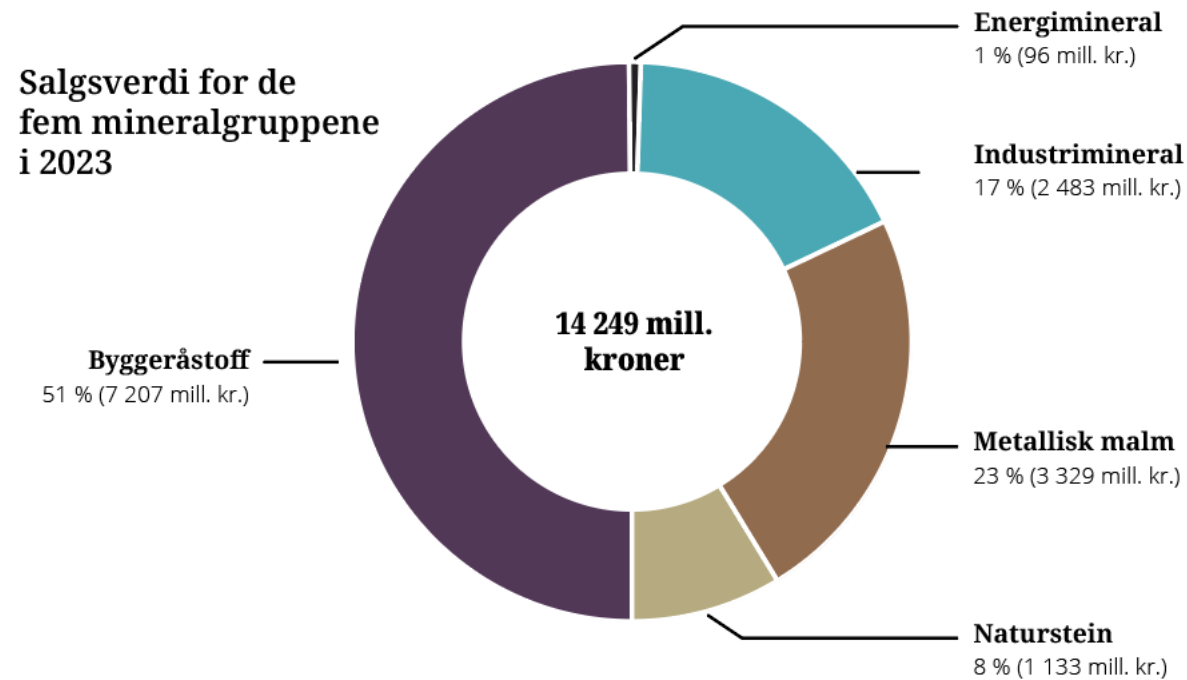
I Norge utvinnes det ca. 93 millioner tonn mineraler (2023), dette tilsvarer 17 tonn per innbygger.

Det er 4 473 årsverk i mineralnæringen.

Det er ca. 1 000 uttak i Norge som omfattes av mineralloven. Disse utgjorde total salgsverdi på 14,2 milliarder i 2023.

Mineralnæringen 2023: Harde fakta

Samlet salgsverdi
14,25 mrd. kr.

Det eksporteres
for 7,8 mrd. kr.

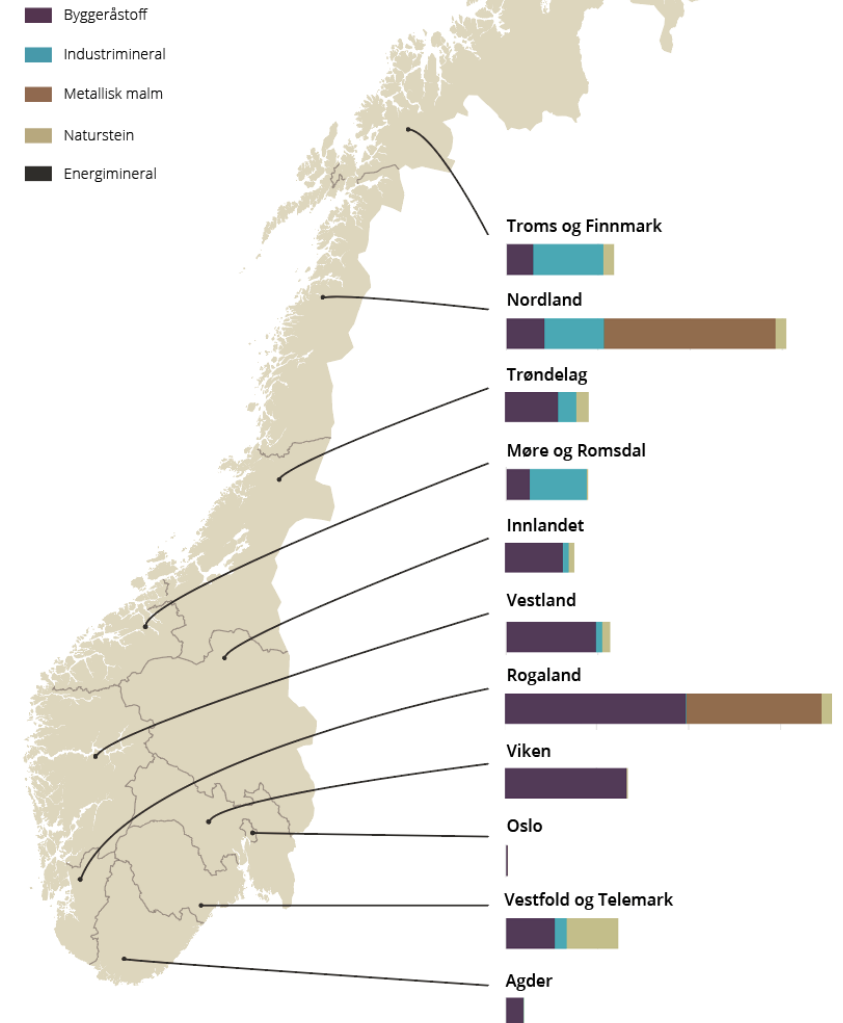
Økt eksport på nær
8,7 % fra 2022-23.

Det ble solgt mineraler for 14 249 mill. kroner i 2023

- Det er en prisjustert nedgang på 0,9 % sammenlignet med 2022.
- Nedgangen i salgsverdi kommer av en reduksjon på 7,8 % i antall solgte tonn i den samme perioden.
- Det er i hovedsak salg av byggeråstoff og industrimineraler som har gått ned.

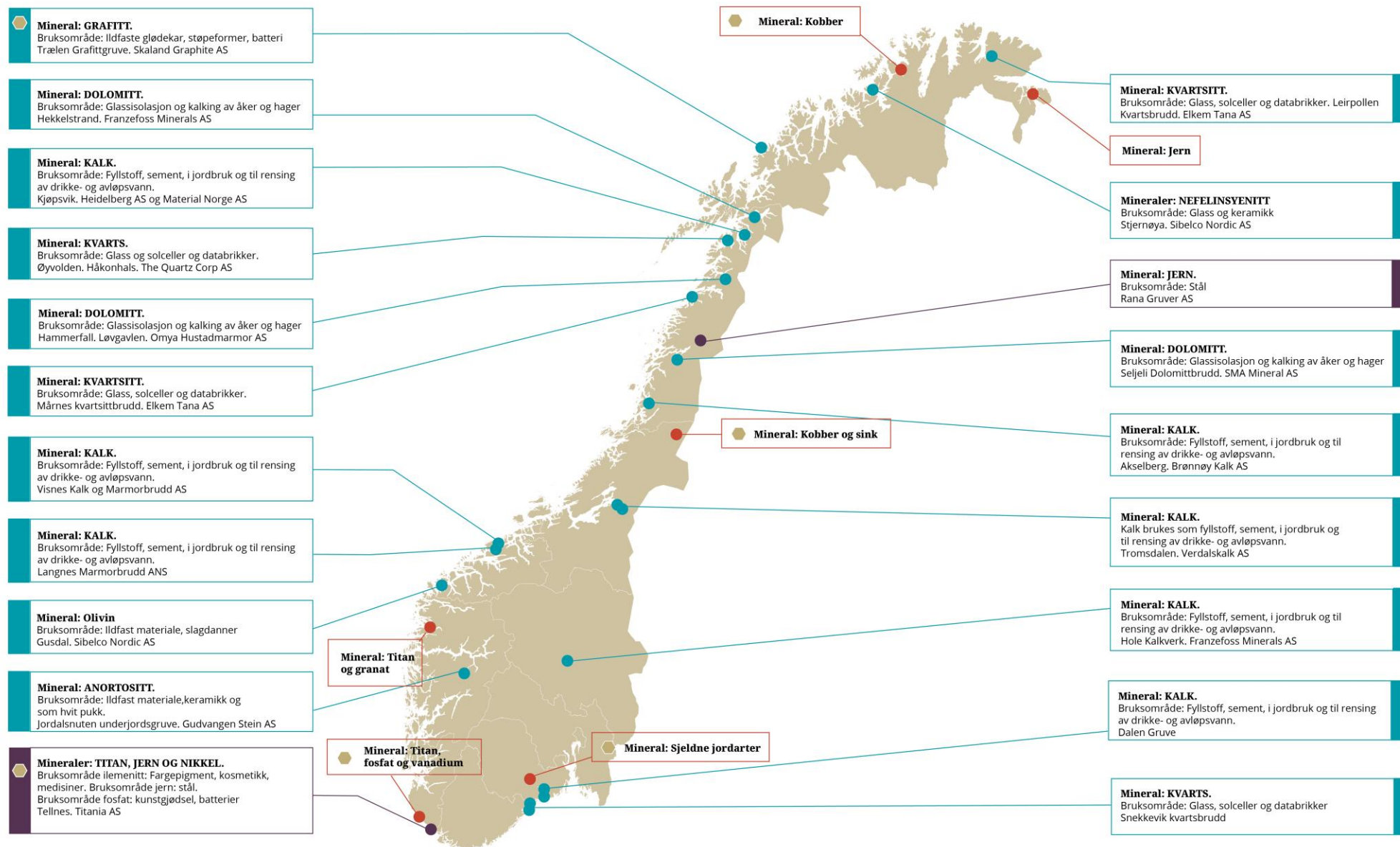
Total salgsverdi for de fem mineralgruppene fordelt fylkesvis

Oversikt over uttak av industrimineraler og metallisk malm

- Metallisk malm
- Industrimineral
- På EUs liste over kritiske og strategiske mineraler
- Ikke i drift

Fremtidsperspektiver – gruver med driftskonsesjon som ikke har startet opp

- Sydvaranger
 - Fe, Sydvaranger Eiendom AS, Sør-Varanger kommune
- Repparfjord kobberforekomst
 - Cu, Nussir ASA, Hammerfest kommune
- Engebøprosjektet
 - Ti og granat, Nordic Rutile AS, Sunnfjord kommune

Fremtidsperspektiver – mineralprosjekter med utvinningsretter

- Nome kommune (Fensfeltet), arealavklaring pågår
 - Rare Earths Norway AS, mye arbeid på gang inkl. pilotfabrikk for oppredning
 - Ree Minerals AS, UTV og søknad om prøveuttak til behandling
- Eigersund kommune, arealavklaring pågår
 - Norge Mineraler AS (V, Ti P, Fe)
- Røyrvik kommune (Joma), reguleringsplan vedtatt sept. 2023, men innsigelse fra Sametinget, ligger hos KDD
 - Joma Gruver AS (Cu, Zn)
- Fauske kommune (Sulis), reguleringsplan vedtatt februar 2024
 - Sulitjelma Mineral AS (Cu, Zn)

Kapittel 1 - Innledende bestemmelser

§§ 1 og 2 formål og hensyn

§ 6a Generelt kvalifikasjonskrav

§ 3 saklig virkeområde

§ 7 mineralkategorier

§ 4 Stedlig virkeområde

§ 5 forholdet til annet lovverk og
privatrettslige avtaler

§ 6 folkeretten

Leting, undersøkelse utvinningsrett

Kapittel 2 Leting (like regler for statens og grunneiers)

Kapittel 3 Undersøkelser av grunneiers mineraler

- Avtale med grunneier
- Prøveuttak

Kapittel 4 Undersøkelse av statens mineraler

- Undersøkelsesretter (DMF)
- Prøveuttak

Kapittel 5 Utvinningsrett til grunneiers mineraler (grunneier)

Kapittel 6 Utvinningsrett til statens mineraler (DMF)

Kapittel 7 Ekspropriasjon (både statens og grunneiers)

Kapittel 8 - Drift

§ 41 «Drift på mineralforekomster skal skje på en bergfaglig forsvarlig måte»

§ 42 Meldepliktige uttak

§ 43 Konsesjonspliktige uttak

§ 44 Melding om igangsetting og stans

§ 45 Bortfall av driftskonsesjon

§ 45 a Overdragelse av driftskonsesjon (2021)

§ 46 Driftsrapportering jfr. forskriften

Kapittel 9 Generelle bestemmelser

§ 47 Områder unntatt fra leting og undersøkelse

§ 48 Varsomhetsplikt

§§ 49 – 51 Sikrings- og oppryddingsplikt, økonomisk sikkerhetsstillelse

Gebyrer og avgifter

Tilsyn og forvaltningstiltak / adm. sanksjoner

§ 59. Tilsyn

Direktoratet for mineralforvaltning skal føre tilsyn med at

- a. undersøkelse, herunder prøveuttak, og drift foregår på en bergfaglig forsvarlig måte i samsvar med lovens krav,
- b. vilkår, godkjent driftsplan og pålegg gitt i eller i medhold av denne lov overholdes,
- c. sikrings- og oppryddingsplikten etterleves, og
- d. arbeider ikke fører til unødvendig forurensning eller unødvendig skade på miljøet.

§ 62 Pålegg

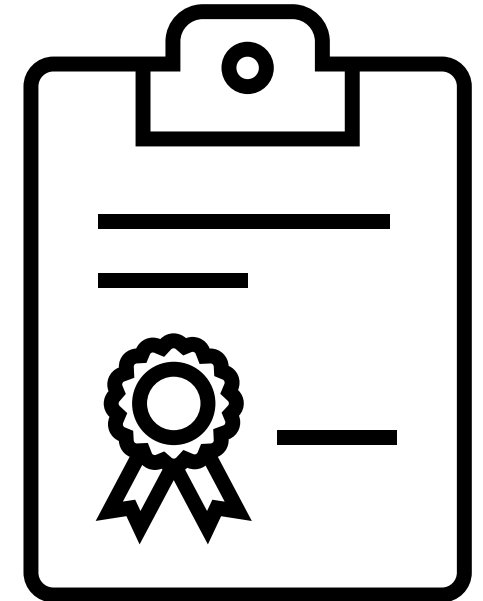
§ 63 Umiddelbar iverksetting

§ 64 Midlertidig stans

§ 65 Endring og tilbakekall av tillatelse

§ 66 Tvangsmulkt

§ 67 Overtredelsesgebyr

De viktigste reguleringene og tillatelsene

Mineralloven

- Undersøkelsesrett
- Utvinningsrett
- Driftskonsesjon

**Direktoratet for
mineralforvaltning**

Plan- og bygningsloven

- Arealavklaring

Kommune

Forurensningloven

- Tillatelse til utslipp

Miljødirektoratet

Andre

- Avhenger av prosjektet

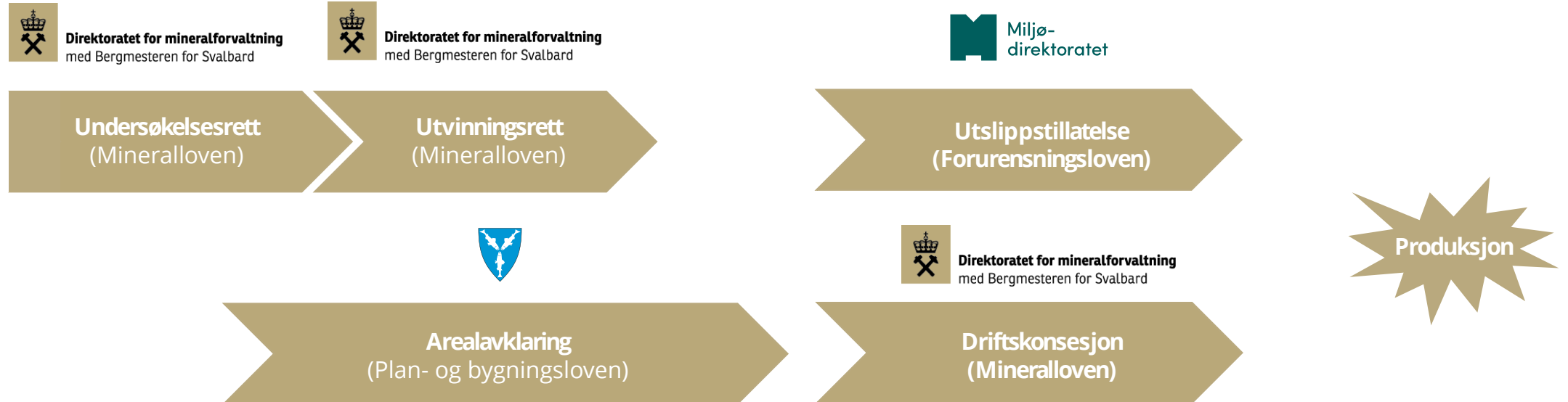

“Tradisjonell” tillatelsesprosess statens mineraler

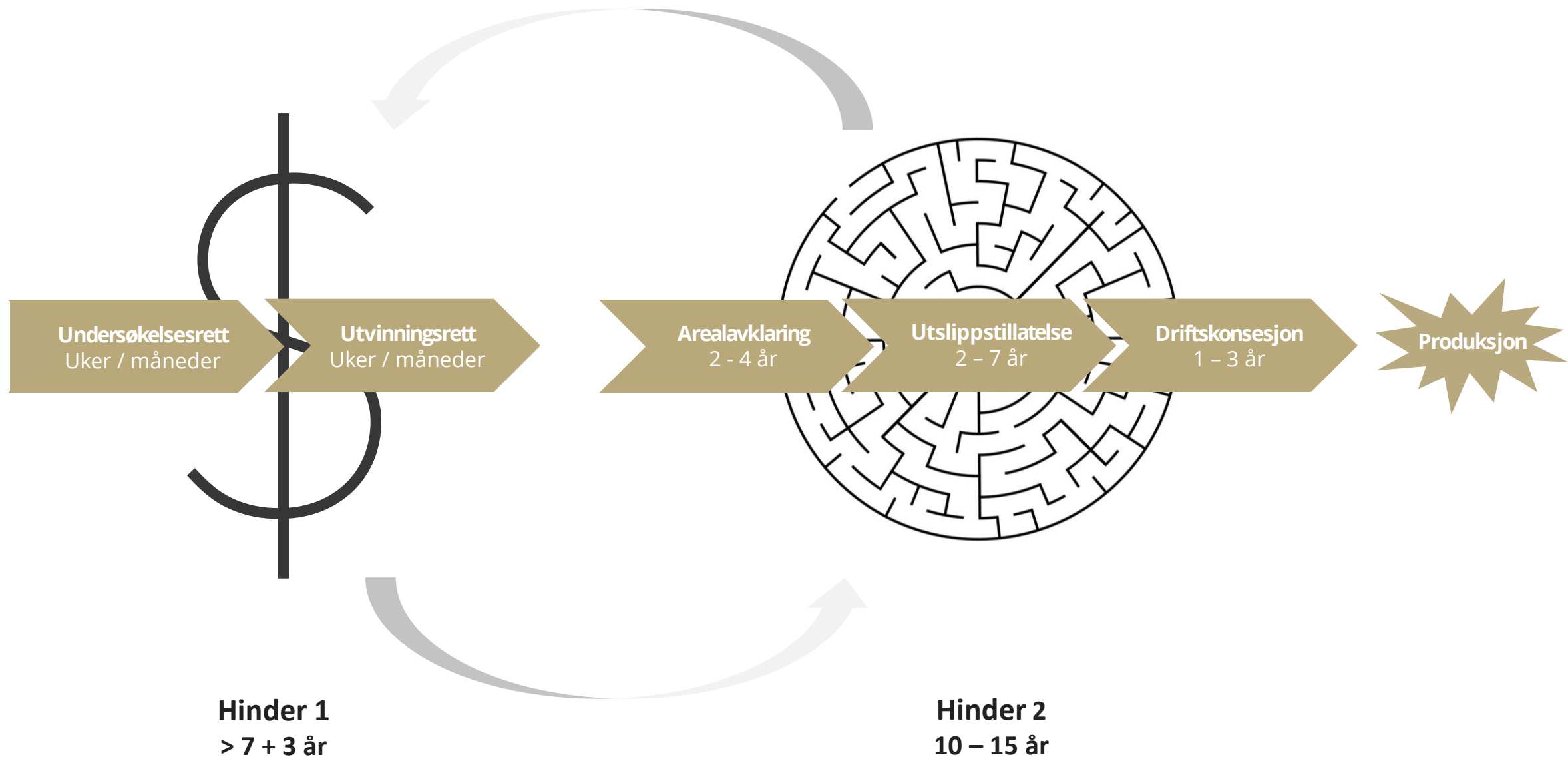

Anbefalt tillatelsesprosess

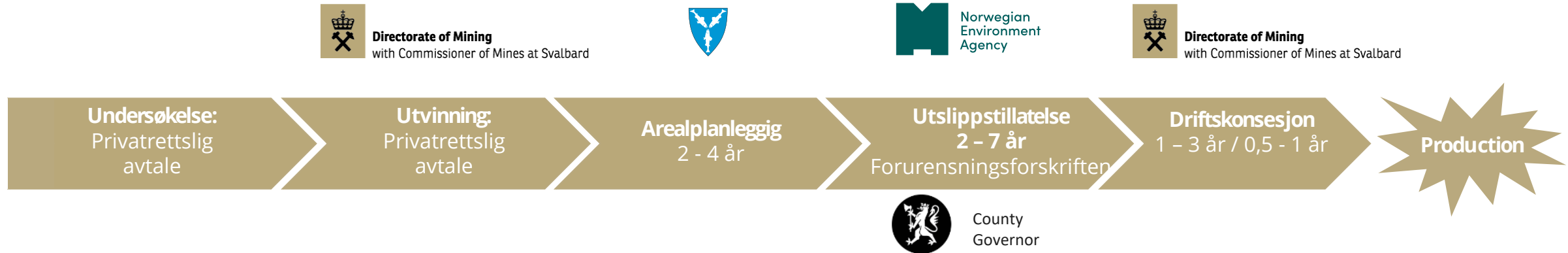
Arealavklaring parallel med undersøkelse av forekomsten. Dialog

Prosjektutvikling, dokumentasjon, tillatelser

Tillatelsesprosess grunneiers mineraler

Undersøkelse

Prosjektering, dokumentasjon, tillatelser

Bærekraftig mineralforvaltning

Kobbermalm

Overskuddsmasse

Kobber (ca 0,5-2 %)

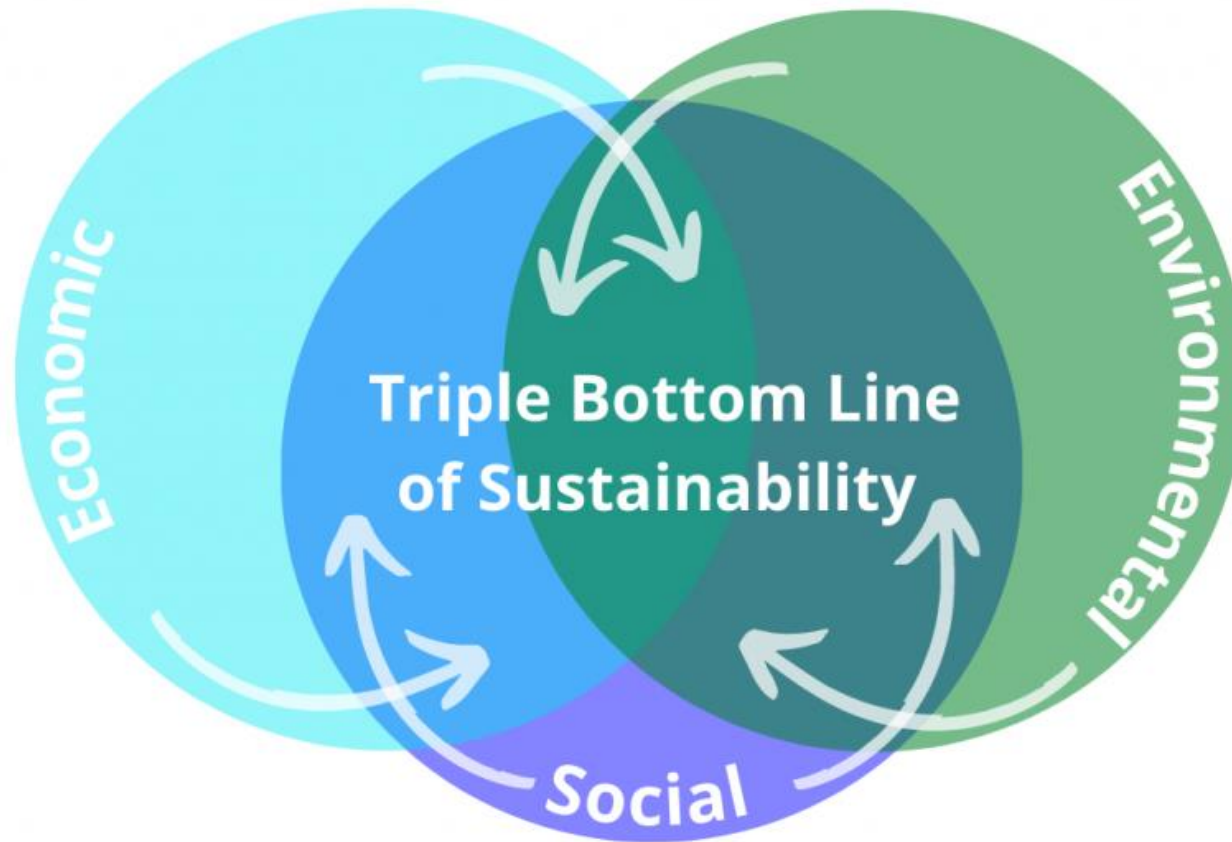

Grønne mineralparker – der mineralene er

«We will develop the world's most sustainable mineral industry in Norway»

Takk for meg